

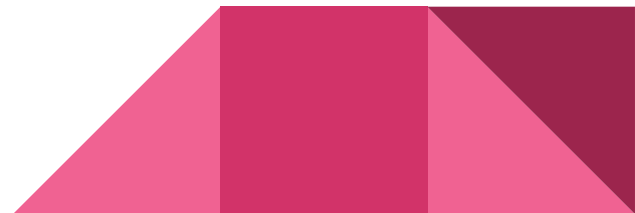
“KAMIENIE NA SZANIEC”

ALEKSANDER KAMIŃSKI

GENEZA

Utwór powstał w oparciu o pamiętnik Zośki - Tadeusza Zawadzkiego. Poza tym Aleksander Kamiński wiedział o wielu faktach, ponieważ był komendantem Małego Sabotażu i osobiście znał Alka, Rudego i Zośkę.

“Kamienie na szaniec” to hołd oddany trzem głównym bohaterom utworu; to książka o ludziach, którzy potrafili “pięknie umierać i pięknie żyć”.

CZAS I MIEJSCE

CZAS:

- od czerwca 1939 do sierpnia 1943

MIEJSCE:

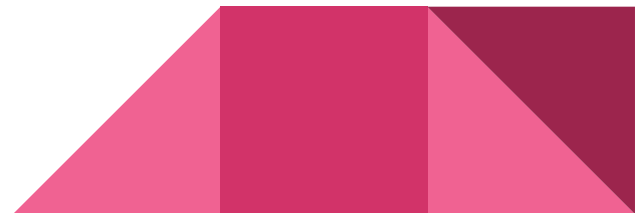
- okupowana Warszawa
 - Celestynów
 - stacja na trasie kolejowej Warszawa-Lublin
 - wieś Sieczychy pod Wyszkiem
-

JAN BYTNAR - RUDY

Jan Bytnar (06.05.1921 - 30.03.1943)

- pochodził z rodziny inteligenckiej
- ukończył Gimnazjum im. Stefana Batorego z wyróżnieniem
- "mózg" akcji sabotażowych
- wymyślił m.in. schemat rysunku żółwia, symbole i odznaki swojego zastępu, planował działania swojego oddziału
- intelektualista o ogromnej wiedzy
- delikatny, wrażliwy, skromny
- bity i torturowany przez gestapo
- pomimo cierpienia nie wydał ani jednego kolegi
- zmarł na skutek odniesionych ran

MACIEJ ALEKSY DAWIDOWSKI - ALEK

Maciej Aleksy Dawidowski (03.11.1920 - 30.03.1943)

- syn zamożnego dyrektora fabryki broni
- z powodu wysokiego wzrostu nosił przezwisko Glizda
- doskonały sportowiec, pełen życia i temperamentu
- urodzony przywódca, działał w organizacji "Wawer" w AK
- założyciel "Klubu Pięciu"- uczestnicy brali udział w akcjach sabotażowych
- jego najśłynniejszą akcją było odkręcenie niemieckiej tablicy z pomnika Kopernika, za co otrzymał pseudonim "Kopernicki"
- odznaczał się: brawurą, opanowaniem, potrafił w krytycznych momentach zachować zimną krew
- zmarł w wyniku rany postrzałowej odniesionej podczas Akcji pod Arsenalem

TADEUSZ ZAWADZKI - ZOŚKA

Tadeusz Zawadzki (24.01.1921 - 20.08.1943)

- syn profesora uniwersyteckiego i działaczki społecznej
 - podobnie jak Alek i Rudy skończył gimnazjum Batorego i działał w harcerstwie
 - wysoki, szczupły o niemal dziewczęcej urodzie, czemu zawdzięczał przydomek Zośka
 - inteligentny, zdolny, zamknięty w sobie, lubił samotność
 - miał zdolności przywódcze i organizatorskie
 - zyskał pseudonim Kotwicki za namalowanie największej ilości kotwic na murach
 - zmarł w walce pod Sieczychami, w której brał udział jako obserwator
-

NAJWAŻNIEJSZE MOTYWY

MOTYW WALKI

➔ **Akcje Małego Sabotażu:**

- malowanie kotwic - znaku Polski Walczącej, rysunku żółwia (pracuj powoli), karykatury Hitlera, szubienicy ze swastyką
- akcje gazowania sal kinowych, gdzie szerzono niemiecką propagandę
- wybijanie szyb u fotografów, którzy wystawiali zdjęcia niemieckich żołnierzy
- zrywanie niemieckich flag i rozwieszanie biało-czerwonych
- zdjęcie z pomnika Kopernika niemieckiej płyty (akcja Alka)
- kolportaż prasy konspiracyjnej

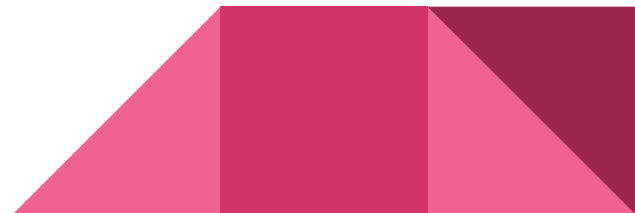
 Akcje dywersyjne:

- likwidacja wroga
- wysadzanie mostów i torów kolejowych po których przemieszczano niemiecki transport na Wschód
- odbijanie więźniów z Pawiaka i z pociągów przewożących ludzi do obozów koncentracyjnych
- likwidowanie posterunków żandarmerii niemieckiej

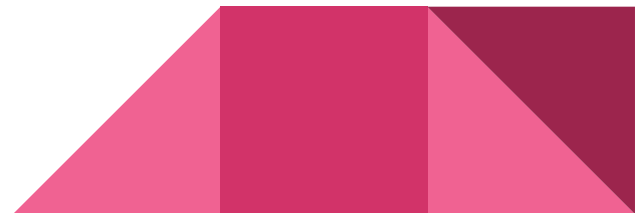
MOTYW PRZYJAŹNI

Bohaterowie “Kamieni na szaniec” byli przede wszystkim przyjaciółmi. Ufali sobie i wspierali się w każdej sytuacji. Przykładem lojalności aż do końca jest Rudy, który nawet podczas tortur nikogo nie wydał. Koledzy walczyli o jego uwolnienie. Każdy z nich był gotów oddać życie za swoich przyjaciół.

MOTYW MŁODOŚCI

Alek, Rudy i Zośka to młodzi ludzie, którzy zostali ukształtowani przez dom rodzinny, szkołę i harcerstwo i którym przyszło żyć w czasie wojny. W maju 1939 roku zdali maturę, w czasie wakacji wyjechali w góry, snuli plany na przyszłość, mieli marzenia. Wojna pokrzyżowała ich plany i nadzieje. Bohaterowie książki stanęli do walki z okupantem ofiarując swoje młode życie w obronie ojczyzny.

“Lecz zaklinam, niech żywi nie tracą nadziei (...)

A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,

Jak kamienie przez Boga rzucane na szaniec!”

Juliusz Słowacki “Testament mój”

Bibliografia

1. Aleksander Kamiński "Kamienie na szaniec"
 2. Podręcznik do klasy 8 "Bliżej słowa"
 3. Egzamin ósmoklasisty. Repetytorium. Język polski. Wydawnictwo Greg
 4. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Zawadzki_\(harcmistrz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Zawadzki_(harcmistrz))
 5. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Bytnar
 6. https://pl.wikipedia.org/wiki/Maciej_Aleksy_Dawidowski
-